

MINISTERUL PUBLIC

PARCHETUL
DE PE LÂNGĂ
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

*MARIUS I. VOINEAG
PROCUROR-ȘEF ADJUNCT
P.Î.C.C.J. – S.U.P.C.*

Raportul privind România al Comitetului de specialitate al Consiliului Europei pentru evaluarea combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (Moneyval) în runda de urmărire a fost adoptat și publicat în 2014. Potrivit informațiilor cuprinse în raport, în România există un risc semnificativ de spălare a banilor, iar din această perspectivă România este atractivă pentru grupurile criminale organizate și infractorii care comit infracțiuni de evaziune fiscală. Aceste vulnerabilități provin parțial din poziția strategică a României la granița de est a Uniunii Europene, făcând parte atât din rutele balcanice, cât și din cele euro-asiatice. Economia României rămâne în mare parte bazată pe numerar, iar dimensiunea economiei ascunse variază cu aproximativ 30 % din PIB.

În conformitate cu Directiva (UE) 2015/849 (**AMLD4**) privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, România are obligația să efectueze EVALUAREA NAȚIONALĂ a RISCURILOR în materia Spălării Banilor și Finanțării Terorismului, prevederile directivei fiind transpuse prin art.1 alin. (1) - (8) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 589 / 18.07.2019.

EVALUAREA NAȚIONALĂ a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului este deosebit de importantă, urmând ca pe baza acesteia să se întocmească **Planul de acțiuni pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului.**

Obiectivul principal al EVALUĂRII NAȚIONALE a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului este identificarea riscurilor reale la nivel național și luarea măsurilor necesare pentru reducerea acestora, prin alocarea eficientă a resurselor financiare, tehnice și umane de către autoritățile implicate.

Rezultatul EVALUĂRII NAȚIONALE a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului va conduce la adoptarea unei noi strategii în domeniu și a unor noi politici sectoriale, luând în considerare riscurile identificate și atenuând vulnerabilitățile.

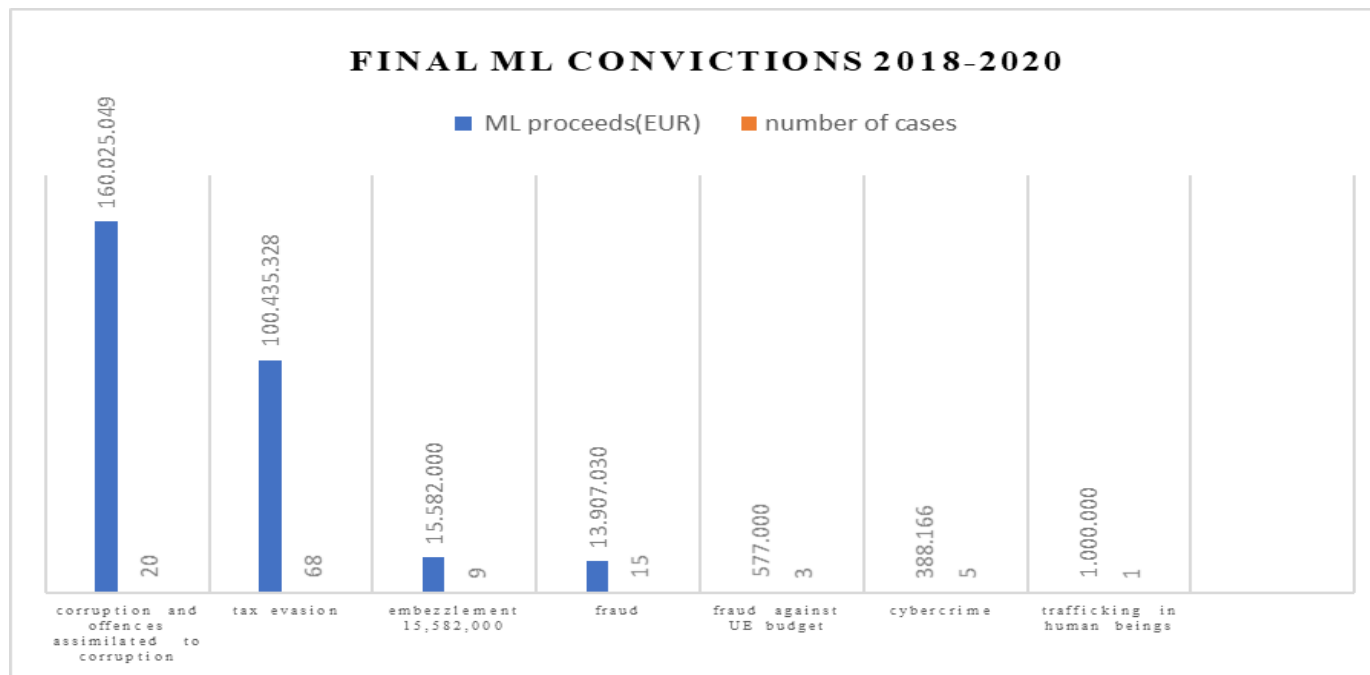
EVALUAREA NAȚIONALĂ a RISCURILOR de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului va conduce la o îmbunătățire a regimului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului prin:

- Evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului;
- Evaluarea eficacității strategiilor de diminuare a riscurilor;
- Prioritizarea activităților de diminuare a riscurilor;
- Realocarea resurselor pentru a aborda zonele identificate ca fiind prioritare

Evaluarea riscului prin raportare la infracțiunea predicat

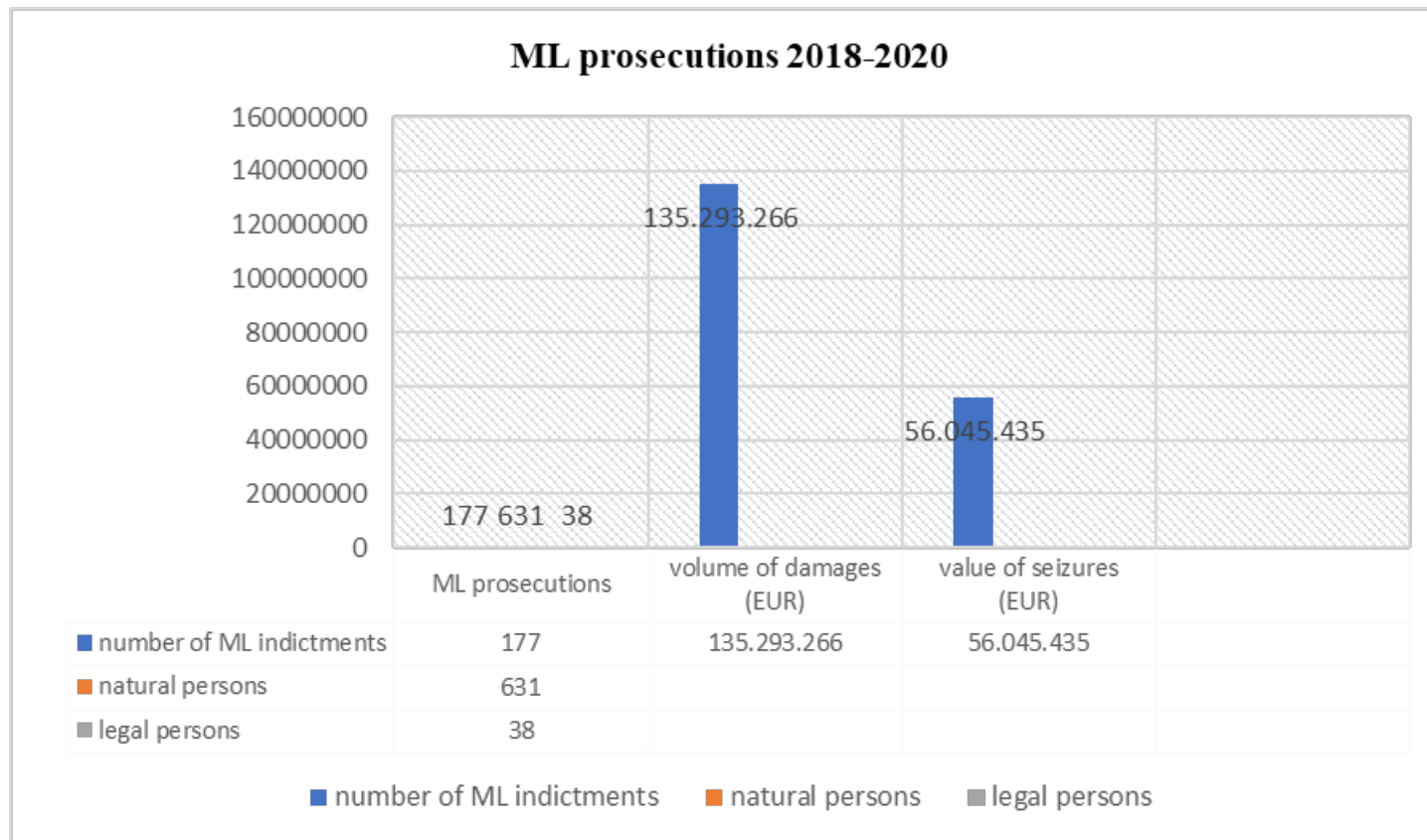
129 de cazuri în care condamnările pentru SB au rămas definitive în 2018-2020, precum și 34 de cazuri relevante de SB trimise în judecată.

în perioada 2018-2020 instanțele române au pronunțat condamnări definitive pentru SB cu următoarele infracțiuni predicat (raportat și la valoarea produsului infracțional supus spălării): abuz în serviciu (152.493.727 euro), evaziune fiscală (100.435.328 euro), delapidare (15.582, 900 euro), înșelăciune (13.907.030 euro), fraudă împotriva bugetului UE (577.000 euro), criminalitatea informatică (388.166 euro), corupție (luare de mită - 6.498.822 euro, trafic de influență -1.027.500 euro), trafic de ființe umane (1,000,000 euro), furt (314.650 euro)

Date statistice privind urmărirea penală în cauze privind spălarea banilor

Datele privind 34 de urmăriri penale relevante pentru SB din 2019-2020, au avut în vedere următoarele infracțiuni predicat: trafic de ființe umane (8), fraudă cibernetică (6), evaziune fiscală (11), înșelăciune (3), fraudă împotriva bugetului UE (1), delapidare (2), trafic de influență (1), abuz în serviciu (1), trafic de droguri (1).

Tipologii de spălare a banilor

Canalele pentru spălarea banilor cele mai uzitate sunt, în ordine: sistemul bancar, utilizarea numerarului, utilizarea specialiștilor (contabili, consultanți, avocați), utilizarea serviciilor de transfer de bani, utilizarea serviciilor financiare neînregistrate (paralele), utilizarea altor servicii financiare (valori mobiliare, asigurări).

În România, prestatorii de servicii financiare neînregistrate sau operatori de transferuri alternative de bani (hawala sau alți prestatori similari de servicii) nu constituie un fenomen, fiind rar întâlnite situații în practică.

Folosirea monedelor virtuale, drept canal de spălare a banilor, a fost investigată cu succes în câteva rânduri de procurorii DIICOT, declanșând un proiect la nivelul PICCJ de instruire și formare profesională și a procurorilor din cadrul PT-urilor.

De cele mai multe ori, produsul infracțional este deținut în numerar (situație des întâlnită în practica judiciară) și investit gradual/ ulterior: în proprietăți imobiliare, pe numele unor interpuși; în creditarea unor persoane juridice, urmând ca dividendele obținute prin maximizarea profitului să fie considerate venituri licite; ori chiar în achiziția unor obiecte de lux (tablouri, ceasuri, metale prețioase, autoturisme, etc.).

În cazul infracțiunilor informatice, sumele de bani obținute sunt transferate succesiv în mai multe conturi bancare de unde sunt retrase în numerar de către persoane racolate în acest scop de grupări infracționale, același lucru fiind valabil și în cazul traficului de persoane. În perioada 2019-2020 s-a constatat intensificarea fraudelor de tip *business email compromise* sau *CEO fraud*, precum și criminalitatea informatică asociată acestora, fonduri provenite din fapte de înșelăciune comise în străinătate (uneori de ordinul milioanelei de euro) fiind transferate în România și, în scurt timp sunt transferate în jurisdicții offshore, conturile românești de tranzit fiind corespunzătoare etapei stratificării.

Concluzii

Fără a intra în analiza detaliată privind tipologiile de spălare a banilor, trebuie subliniat, ca principală vulnerabilitate: lipsa unui corp al investigatorilor financiari din România și lipsa de pregătire/specializare a organelor de poliție judiciară în domeniul investigațiilor financiare paralele, resursele umane insuficiente (polițiști judiciari specializați) fiind deficiența cheie identificată de toate analizele interne ale eficacității, în procesului de combatere a SB la nivelul LEA, având în vedere numărul și complexitatea cazurilor, diversitatea schemelor SB și dificultatea culegerii probelor.

La nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-au făcut demersuri pentru a putea fi folosite toate bazele de date gestionate de către ANAF, încă din luna noiembrie 2020, fiind semnat în decembrie 2021 un Acord cadru între MP și MFP, pentru o extensie la sistemul informatic PatrimVen, ce va asigura un cadru detaliat, care încorporează atât Registrul conturilor, cât și alte aplicații dezvoltate și gestionate de ANAF.

De altfel, în anul 2021 a fost publicată O.G. nr. 9 privind stabilirea unor măsuri de facilitare a utilizării informațiilor financiare și a analizelor financiare în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni, prin care a fost transpusă Directiva 2019/ 1153 a Parlamentului European și a Consiliului. Practic, la art. 3 alin. 1 lit. b din ordonanță, SUPC din cadrul PÎCCJ este desemnată autoritate competentă să acceseze în mod direct și fără întârziere, și să consulte registrul centralizat de conturi bancare.